

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9CoCsp/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1621202139
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1621202139.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členiek senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Zuzany Posluchovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: Z. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX/XX, I. V., o zaplatenie 10.000,- € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky č.k. 31Csp/56/2021 - 120 zo dňa 27. januára 2023 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a o trovách rozhodol tak, že žalovanej sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

1.1. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 9, § 54a, § 100 ods. 1, § 103, § 565, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), písm. b), písm. d), § 9 ods. 2, §11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), § 1, § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách účinného v čase uzavretia zmluvy. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi bankou UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., IČO: 64948242, sídlom Česká republika Praha 4 - Michle, Želetavská 1525/1 konajúcej na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky UniCredit Bank Czech and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, Šancová 1/A, Bratislava, IČO: 47 251 336 ako veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou bola dňa 27.11.2021 uzavretá úverová zmluva, na základe ktorej veriteľ - banka poskytol žalovanej úver vo výške 15.969,11 € tak, že za dlžníčku uhradil zostatok jej iných spotrebiteľských úverov vo Všeobecnej úverovej banke. Následne bola pohľadávka úverovej zmluvy postúpená na žalobcu. Právny vzťah medzi stranami sporu založený predmetnou zmluvou je právnym vzťahom založený spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho nielen podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, ale aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Súd prvej inštancie posúdil náležitosti uzatvorenej zmluvy, pričom táto obsahuje všetky náležitosti úverovej zmluvy, pričom táto obsahuje všetky náležitosti vyžadované § 9 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. V konaní bolo žalobcom tvrdené a napokon aj medzi stranami nesporné, že žalovaná po poskytnutí úveru v sume 15.969,11 € riadne nesplácala. Postupca preto dôvodne po predchádzajúcom písomnom upozornení (upomienka č. 2 zo dňa 19.07.2018) v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka úver dňa 17.09.2018 zosplatnil (oznámenie o predčasnej splatnosti zo dňa 17.09.2018). Súčasne postupca vyzval žalovanú na uhradenie dlhu do troch dní od doručenia oznámenia o predčasnej splatnosti. Žalovaná na pojednávaní potvrdila, že jej bola výzva ako aj predčasné zosplatenie postupcom doručené. Súd prvej inštancie mal preto za to, že aktívna

legitimácia žalobcu, na ktorého bola pohľadávka postúpená je daná a postupca ako banková inštitúcia splnil podmienky pre posúdenie pohľadávky ustanovené v § 92 ods. 8 zákona o bankách. Žalobca si v konaní uplatnil iba časť neuhradenej istiny bez úrokov a poplatkov vo výške 10.000,- €, pričom zostatok neuhradenej istiny ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti bol vo výške 15.308,59 €. Žalobca by mal teda nárok na zaplatenie danej uplatnenej sumy spolu s uplatneným príslušenstvom.

1.2. Avšak zákonom č. 343/2018 Z. z. zo dňa 27.11.2018 sa zmenil Občiansky zákonník tak, že za § 54 sa vložil nový § 54a, podľa ktorého nemožno premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy vymáhať, ani ho platne zabezpečiť, pričom ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel. Taktiež týmto zákonom bolo zavedené prechodné ustanovenie § 879, podľa ktorého konania, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona sa dokončí podľa doterajších predpisov. Tento zákona je účinný dňom vyhlásenia, teda dňa 05.12.2018. Cieľom novely bolo zavedenie osobitnej úpravy uplatňovania premlčaných nárokov zo spotrebiteľských zmlúv a ich zabezpečenia. Úprava je reakciou na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60, zo dňa 07.02.2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s článkom 46 ods. 1 v spojení s článkom 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Pri subjektívnych majetkových právach zo spotrebiteľskej zmluvy je opodstatnené, aby sa po uplynutí premlčacej doby tieto práva dostali ex lege do polohy naturálnych záväzkov. Po uplynutí premlčacej doby, najmä s ohľadom na súčasný stav trhovej ekonomiky, niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Významom inštitútu premlčania nie je automatické oslobodenie dlžníka od plnenia záväzku. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy bolo vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia. Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby tak ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu. V tomto prípade sa vylučuje kondícia, t. j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodného obohatenia. Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Nemožnosť vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy zohľadňuje dynamickosť spotrebiteľského prostredia a vedomie tohto rizika bude oprávnené motivovať veriteľov vymáhať svoje pohľadávky čo najskôr. Navrhovaná právna úprava sa z dôvodu predchádzania prípadnej nerovnosti vzťahuje na obe strany spotrebiteľského vzťahu, na spotrebiteľa aj dodávateľa.

1.3. V danom prípade bol návrh na vydanie platobného rozkazu doručený Okresnému súdu Malacky dňa 06.09.2021, teda v čase účinnosti § 54a Občianskeho zákonníka. Súd preto ex offo skúmal, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré si uplatňuje veriteľ v danom prípade, nie je premlčané. V prejednávanej veci nebolo sporné, že žalovaná porušila svoju povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas, z ktorého dôvodu pôvodný veriteľ v zmysle ustanovenia § 565 v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka úver predčasne zosplatnil. Pre prípady, kedy sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh stanovuje Občiansky zákonník v § 103 druhej vete, osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu. Podľa spomínaného ustanovenia platí, že ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenia niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Premlčacia doba práva na zaplatenie takto zosplatneného dlhu sa teda začína skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu. Začína plynúť dodatočne už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú bol dlh zosplatnený. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/233/2016 a sp. zn. 6Co/77/2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/34/2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/158/2017, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/427/2016, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/31/2019 a sp. zn. 16Co/152/2018. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka môže veriteľ žiadať od spotrebiteľa zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky najskôr až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Vzhľadom na túto osobitnú podmienku predčasného zosplatnenia pohľadávky má súd za to, že § 565 druhá veta Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej veriteľ môže právo požadovať zaplatenie celej pohľadávky uplatniť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky, sa v prípade spotrebiteľských zmlúv neaplikuje. Pokiaľ totiž zákonodarca vyžaduje od veriteľa, aby predčasnú splatnosť zvyšku dlhu

vyvolal najskôr po uplynutí 3-mesačnej lehoty počítanej od splatnosti niektorej splátky, je vylúčené, aby tento úkon mohol stihnúť vykonať do splatnosti nasledujúcej splátky. Dodávateľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, kedykoľvek, ak sú splnené podmienky v § 53 ods. 9 Občianskeho súdneho poriadku.

1.4. V danom prípade pôvodný žalobca listom zo dňa 19.07.2018 upozornil žalovanú na možnosť zosplatenia úveru v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a vyzval ju na uhradenie celkovej omeškanej splátky vo výške 394,80 €. Následne listom zo dňa 17.09.2018 pôvodný žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru k 17.09.2018. Z uvedeného je zrejmé, že najneskoršou splátkou, pre nezaplatenie ktorej mohol byť úver zosplatený, bola splátka splatná dňa 15.06.2018, s ktorou sa žalovaná dostala do omeškania dňa 16.06.2018, pričom trojmesačná lehota omeškania uplynula dňa 16.07.2018. Uvedenému zodpovedá aj výška dlžnej sumy uvedená vo výzve zo dňa 19.07.2018 (394,80 €), ktorá zodpovedá časti nezaplatených splátok za mesiac jún a splátke za mesiac júl 2018. Práve táto splátka splatná k 15.06.2018 bola teda splátkou, od splatnosti ktorej v danej veci začala v zmysle § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka plynúť zákonná trojročná premlčacia doba. Posledný deň premlčacej doby by pripadol na 15.06.2021. Avšak podľa ustanovenia § 1 a § 8a zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, premlčacia lehota neplynula v čase od 25.03.2020 do 30.04.2020, 36 dní a v čase od 19.01.2021 do 28.02.2021, 40 dní, t. j. po dobu 76 dní, v dôsledku čoho sa koniec premlčacej 3 ročnej lehoty posúva o 76 dní a teda premlčacia doba uplynula až dňa 31.08.2021. Keďže bola žaloba podaná až dňa 06.09.2021 bola podaná po uplynutí premlčacej doby. Na základe vyššie uvedeného, s poukazom na účel navrhovanej zmeny Občianskeho zákonníka, súd žalobu v celom rozsahu zamietol, nakoľko premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nie je možné v súdnom konaní priznať.

1.5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C.s.p.. Žalovaná síce mala vo veci úspech v plnom rozsahu, v konaní jej však žiadne trovy nevznikli, preto jej súd prvej inštancie nárok na náhradu trov konania nepriznal (R 72/2018).

2. Rozsudok odvolaním v zákonom stanovenej lehote a to v celom rozsahu napadol žalobca, ktorým navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo zmenil tak, že žalobe vyhovie. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, z dôvodu, že rozhodnutie vo veci vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, a z dôvodu, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

2.1. Žalobca v prvom rade uvádza, že prišlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu začiatku plynutia premlčacej doby. Súd prvej inštancie dospel na základe svojej úvahy k právnemu záveru, že všeobecná premlčacia doba začala plynúť od omeškania so splátkou splatnou dňa 15.06.2018, t. j. že posledný deň premlčacej doby pripadol na 15.06.2021 + 76 dní počas, ktorých lehoty neplynuli, teda posledný deň na podanie žaloby bol 31.08.2021, a keďže žaloba bola podaná na súde dňa 06.09.2021 považoval svoj nárok žalobcu ako podaný po uplynutí premlčacej doby. Uvedené závery sú v rozpore s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Žalobca vo svojom podaní poukazuje na súčasné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k danej problematike, a to uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.11.2022, sp. zn. 5Cdo/224/2021, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15.12.2022, sp. zn. 4Cdo/132/2021, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.01.2023, sp. zn. 7Cdo/347/2021. Zároveň poukazuje na skutočnosť, že plynutie premlčacej doby plynie podľa záverov v uvedených rozhodnutiach až po uplynutí troch mesiacov od splátky, pre ktorú došlo k uplatneniu tohto práva (splátka splatná 15.06.2018) a teda v súdnom prípade od 16.09.2018, nakoľko skôr právo veriteľa nebolo *actio nata* a nemohol si ho úspešne uplatniť na súde. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v prípade ak žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 17.09.2018 pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15.06.2018, ktorá bezprostredne predchádzala zosplateniu po dobu 3 mesiacov, a zároveň uplatnil toto právo v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom premlčacia doba začala plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh, t. j. odo dňa 16.09.2018. V posudzovanom prípade teda došlo v súlade s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru pre nesplnenie splátky splatnej dňa 15.06.2018. Avšak premlčacia doba pre všetky splátky splatné po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (po 17.09.2018, t. j. od splátky splatnej 15.10.2018) tak začala plynúť odo dňa nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov od omeškania

so zaplacením splátky, pre ktorú došlo k uplatneniu tohto práva, t. j. od 16.09.2021 a uplynula by najskôr dňa 16.09.2021. Žaloba bola podaná na súde prvej inštancie dňa 06.09.2021, preto nie je nárok žalobcu premlčaný ani čiastočne. Žalobca podporne poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18.01.2022, sp. zn. 6CoCsp/53/2021, uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21.09.2021, sp. zn. 9CoCsp/66/2020, uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 08.12.2020, sp. zn. 9CoCsp/45/2020. Napadnutý rozsudok trpí vadou nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko právne posúdenie premlčania súdom prvej inštancie je v priamom rozpore s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ohľadom totožnej právnej otázky, začiatku plynutia premlčacej doby v spotrebiteľských vzťahoch v prípade uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V napadnutom rozsudku zároveň absentuje riadne a konzistentné odôvodnenie pre prípad odklonu do tejto rozhodovacej praxe, a rovnako tak absentuje riadne a konzistentné odôvodnenie pre prípad neaplikovania príslušných právnych predpisov na zistený skutkový stav veci, čo zakladá vadu nepreskúmateľnosti napádaného rozsudku.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила.

4. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že je nutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. zrušiť, pretože súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo.

5. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplacením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

5.1. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

5.2. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

5.3. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

5.4. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

5.5. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

6. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplýva, že právny predchodca žalobcu a žalovaná uzavreli dňa 27.11.2017 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. CF-0000075402-2017-BR24-SU, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo sume 15.969,11 €, s úrokovou sadzbou 8,9% ročne, splatný v 97 mesačných splátkach, pričom prvá splátka bola v sume 70,08 € a ostatné splátky v sume 233,12 €, vždy k 15. dňu v mesiaci. Konečná splatnosť úveru bola dňa 15.12.2025. V zmluve bola ďalej dohodnuté, že celková výška odplata je 9,21%, celkové náklady žalovanej 6.535,16 €, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť sumu 22.504,27 €, RPMN 9,44% ročne, priemerná hodnota RPMN 8,96% ročne. Vzhľadom na to, že žalovaná si neplnila riadne svoje povinnosti splácať úver riadne a včas, dostala so do omeškania. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú upomienkou č. 2 zo dňa 19.07.2018 na úhradu omeškanej sumy s tým, že žalovanú poučil o možnosti požadovať zaplatenie celého zostatku úveru. Listom zo dňa 17.09.2018 oznámil právny predchodca žalobcu o predčasnej splatnosti úveru. Z uvedeného oznámenia vyplýva, že žalovaná bola vyzvaná na úhradu

omeškanej sumy upomienkami zo dňa 25.06.2018, 20.07.2018 a 17.08.2018. Istina ku dňu zosplatnenia predstavovala sumu 15.308,59 €. Žalobou bola uplatnená iba suma 10.000,- €.

7. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z toho dôvodu, že považoval dlžnú sumu za premlčanú. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne skúmal premlčanie ex offo, tak ako vyplýva z ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka, avšak z jeho strany prišlo k nesprávnemu vyhodnoteniu začiatku plynutia premlčacej lehoty. Súd prvej inštancie vychádza z ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého premlčacia doba plynie odo dňa splatnosti omeškanej splátky. Uvedený záver v prípade spotrebiteľských sporov nie je správne právne posúdený. Súd prvej inštancie nevzal do úvahy aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie sa tým odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bez toho, aby svoj odklon dostatočne odôvodnil. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Jeho súčasťou je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili. V danej veci odvolací súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.novembra 2022 sp. zn. 7Cdo/268/2020, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.januára 2023, sp. zn. 7Cdo/347/2021, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15.decembra 2022, sp. zn. 4Cdo/132/2021, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.novembra 2022, sp. zn. 5Cdo/224/2021.

7.1. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach sa riešila otázka, ktorá do tej doby nebola riešená dovolacím súdom. Podstatné aj pre daný prípad bolo potrebné si zodpovedať na otázku výkladu § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením §565 Občianskeho zákonníka v otázke pre ktorú je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť a následne či je nespĺnenou splátkou na účely plynutia premlčania v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka v spore zo spotrebiteľskej zmluvy v prípadoch, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach a došlo k uplatneniu práva podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka splátka, ktorá v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka veta druhá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva, alebo iná splátka. Premlčacia doba je časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 Občianskeho zákonníka. Všeobecná premlčacia doba je trojročná. Občiansky zákonník stanovuje objektívny začiatok plynutia premlčacej doby. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo uplatniť po prvý raz na súde, teda len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba na súde (actio nata). Rozhodujúci je okamih splatnosti, zročnosti, záväzku dlhu, ktorý je konkrétnym momentom, kedy je dlžník povinný záväzok splniť, a nie momentom, kedy je dlžník k splneniu iba oprávnený. Podľa §103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nespĺnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Zákonodarca mienil modifikovať, aby pri strate výhody splátok počítala premlčacia doba celého dlhu už odo dňa splatnosti splátky, pre nespĺnenie ktorej sa stal splatným celý dlh, čo je v súlade s cieľom, resp. zámerom inštitútu premlčania ako stimulácie veriteľa k rýchlemu uplatneniu jeho práv ako aj snahy predchádzať v konkrétnych prípadoch dôkaznej núdzi na strane veriteľa v súdnom konaní a prispieť tým k právnej istote účastníkov občianskoprávných vzťahov. Názor, že premlčacia doba zvyšku dlhu plynie až od jeho splatnosti, teda po tom, čo veriteľ svoje právo podľa § 565 uplatnil by neprístupne umožňoval odsúvať začiatok plynutia premlčacej doby nečinnosťou veriteľa, čo mu zabraňuje skutočnosť, že toto právo môže použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, čo je v súlade i s tým legitímnym podkladom vyplývajúcim z § 101 veta druhá Občianskeho zákonníka, že premlčacia doba plynie odo dňa keď da právo mohlo vykonať po prvý raz. V spotrebiteľských veciach zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zavádza nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ môže požadovať splnenie celého dlhu pre nespĺnenie niektorej zo splátok za podmienok, že už uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Najvyšší súd zastáva názor, že 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, vychádzajúc z charakteru upozornenia na možnosť zosplatnenia ako vytvorenia príležitosti pre dlžníka ho ešte odvrátiť, navyše pokiaľ uplatneniu tohto práva nebráni, ak spotrebiteľ zaplatí niektorú zo skorších splátok. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka premlčacia doba začína plynúť od splatnosti omeškanej splátky, čo má podstatu v právnej logike, keďže je nesporné, že veriteľ môže svoje právo požadovať okamžité splnenie celého dlhu vykonať už na druhý deň po splatnosti splátky, pre ktorej nespĺnenie bol dlh zosplatnený. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch. Tam podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka začne

premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Až vtedy sa totiž môže veriteľ a úspechom obrátiť na súd po prvý krát. Veriteľovi tým zostane na uplatnenie svojho práva na súde menej ako celé tri roky všeobecnej premlčacej doby, pretože tomu bráni ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pri ustanovení § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky pre nesplnenie, ktorej sa stal splatným celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát.

7.2. Odvolací súd má teda za to, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil začiatok plynutia premlčacej doby v rozpore s vyššie uvedenými závermi s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Z vykonaného dokazovania má odvolací súd za preukázané, že splátkou od ktorej si právny predchodca žalobcu uplatnil právo na predčasné zosplatenie bola splátka, ktorá bola splatná dňa 15.06.2018. Uvedené vyplýva z oznámenia o predčasnej splatnosti úveru, podľa ktorého prvá výzva bola zasielaná dňa 25.06.2018, pričom splatnosť splátok bola dohodnutá k 15. dňu v mesiaci. Teda splatnosťou splátky splatnej dňa 15.06.2018, začala právnomu predchodcovi plynúť lehota 3 mesiacov, počas ktorej ak nepríde k uhradeniu omeškanej splátky, bude mať právo úver predčasne zosplatiť, ak na to bude žalovaná upozornená v lehote nie kratšej ako 15 dní. Počas plynutia lehoty troch mesiacov, právny predchodca žalobcu upomienkou č. 2 zo dňa 19.07.2018 vyzval na úhradu a upozornil ju na možnosť zosplatenia úveru. Právny predchodca žalobcu splnil lehotu 15 dní na upozornenie, ktorá využil v rámci plynutia troch mesiacov. Odvolací súd vzhľadom na uvedené zastáva názor, že dňa 15.09.2018 uplynula lehota troch mesiacov, počas ktorých bola žalovaná v omeškaní so splátkou. Teda vzhľadom na vyššie uvedené závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, žalobu bolo možné uplatniť dňa 16.09.2018. K zosplateniu úveru prišlo dňa 17.09.2018. Premlčacia doba začala v súlade s § 101 Občianskeho zákonníka plynúť dňa 16.09.2018. Nakoľko k podaniu žaloby prišlo dňa 07.09.2021, teda nepochybne predtým ako prišlo k uplynutiu premlčacej doby ku ktorej by došlo 16.9.2021.

8. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie vec nesprávne posúdil keď dospel k záveru ohľadom premlčania žalovanej sumy. V dôsledku nesprávneho právneho posúdenia súd prvej inštancie nevykonal navrhované dôkazy a keďže v tomto štádiu konania nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom odvolací napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. zrušil a s odkazom na ustanovenie § 391 ods. 1 C.s.p. vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. V ďalšom konaní bude súd prvej inštancie povinný riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 C.s.p. viazaný. Bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne posúdiť žalovaný nárok v súlade so závermi odvolacieho súdu ohľadom premlčania, vykonať navrhované dôkazy, aplikovať na nárok žalobcu právne predpisy ochrany spotrebiteľa a vo veci rozhodnúť keď v rozhodnutí nesmú absentovať dôvody rozhodnutia, rozhodnutie musí byť presvedčivé a preskúmateľné a musí mať všetky náležitosti v zmysle § 220 C.s.p..

10. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie ako o trovách prvoinštančného tak i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).
Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).
Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).
Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).
Dovolaťel' musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).
Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a/ dovolaťel'om fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolaťel'om právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolaťel' v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).
Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).
Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel' uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).
Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).
Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel' uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).